

Óriási a felelőtlenség a világban, szélsőséges gondolkodású civil szervezetek olyan igényeket fogalmaznak meg, amelyek kifejezetten a jóléti társadalmak legszűkebb körét érintik

Nagy István: A gazdák egyre inkább értik az összefogás erejét

Nagy Ottó

A brüsszeli vezetés próbálta cáfolni, hogy a csökkentenék az agrártámogatásokat, de éppen a cáfolatban írták meg, hogy a vidékfejlesztési források terhére a migránsok vidéki beilleszkedését kívánják támogatni – mondta lapunknak Nagy István agrárminiszter. A tárcavezetővel a mélyalmos tojástermelésről, a meggyemizériáról és az állattenyésztési törvényről is beszélgettünk.

– Mi várható a parlament előtt lévő új állattenyésztési törvénytől, amely huszonhat év után újul meg, és a tervek szerint augusztus elsejével lép életbe? Miért volt erre szükség, illetve miért vártak vele ennyi ideig?

– Az 1993-ban megalkotott törvény már nem volt képes olyan korszerű keretet adni, amely maradéktalanul teljesíti az állattenyésztéssel, a genetikai erőforrások megőrzésével kapcsolatos szakmai elvárásokat. Évek alatt, hosszú viták után újult meg mostanra az Európai Unió vonatkozó szabályozása is, értelmetlen lett volna ennek befejezése előtt hozzányúlni a saját szabályozásunkhoz, ehhez igazodott a magyar jogalkotás. Az új szabályrendszer megfelelő szabályozási környezetet ad a hazai tenyésztői munkának.

– Ezt már évek óta mondják.

– Igen, de ahhoz, hogy a fenntartható környezetet, a biológiai sokszínűséget biztosítsuk, az ökológiai egyensúlyt fenntartsuk, a helyes arányokat vissza kell állítani. A törvény és az ehhez kapcsolódó kormány- és miniszteri rendeletek egysége biztosítja majd ezt. A biológiai sokszínűség fenntartása vagy a termelési célok biztosítása az állattenyésztésben kulcskérdés az egyes állatfajok, állatfajták, továbbá a szaporítóanyagok genetikai értékének megőrzése és fejlesztése, valamint az ehhez kapcsolódó állattenyésztési rendszerek korszerűsítése érdekében. Ennek része, hogy uniós jogharmonizációs kötelezettség miatt ezt a jogszabályt úgy kellett megalkotni, hogy liberalizálni kellett a

tenyésztő szervezetek működését.

– Ez elsőre nem hangzik túl jól, de mégis, mit jelent?

– Azt, hogy egy fajtát több tenyésztői szervezet is kezelhet.

– Nem fog ez zavarokat okozni? A szakmában arról is beszélnek, hogy sokat lazult a tenyésztő szervezetek felügyelete. Igaz ez?

– Kellő garancia van a törvényben, és elég erősek a hatóságaink ahhoz, hogy a netán fellépő zavarokat kiküszöböljük. Szigorúan ragaszkodni kell a fajtasztenderdekhez, és ezek betartását szigorúan ellenőrizni is kell. Minden fajta változik, a magyar tarka sem olyan, mint húsz éve volt. A tenyésztési célokat egységesen kell meghatározni, a tenyésztőknek egy irányba kell tartaniuk a magyar tarka és más fajták esetében is, csak így jöhetnek létre azonos sztenderdek.

– Vannak a liberalizációnak előnyei?

– Reméljük, hogy a szabályozott verseny révén több embert érnek el a tenyésztőszervezetek, könnyebb lesz a fajták népszerűsítése, sokrétebb adatok érkeznek a tenyésztőktől, amelyekből hasznos következtetéseket lehet levonni.

– A törvény viszont csak tizenegy paragrafusból áll. Ez nem túl kevés az állattenyésztés súlyához képest?

– A modern jogalkotási elvárások alapján csak azok a tárgykörök kerültek be a jogszabályba, amelyek esetében feltétlenül szükséges volt a törvényi szintű szabályozás. Egységben kell nézni a törvényt, a miniszteri rendeletet és a kormányrendeletet. Ha ezeket egymás mellé tesszük, akkor jól látható, hogy az ágazatot komolyan vesszük, és hogy erős lesz a szabályozási struktúrája.

– A magyar tarka nem tipikusan tejelő fajta, a törvény pedig, legalábbis eddig ezt lehetett tudni róla, a tejelőmarha-tenyésztőket támogatja. De hogyan? És miért nem kaptak ők eddig is elég támogatást?

– Ez esetleg azért tűnhet így, mert a Holstein-fríz-tenyésztők ülésén jelentettem be, hogy a törvényt benyújtottuk az Országgyűlésnek. A tejtermelő tehenészet az agrárium nehézipara, amelyben kedvező helyzetben vagyunk Európa többi részéhez képest, mert Csehország mellett Magyarországon a legnagyobb az állománykoncentráció. Ezért van pufferszerepben, a válságokat is könnyebben túléli. Komoly együttműködés alakult ki a tejágazatban, nyugodtan kijelenthetjük, hogy Európában a magyar tejtermelők kapják az egy liter tejre vetített legmagasabb agrártámogatást, ezért arra számítok, hogy ez sikerágazattá válik.

– Ugyanakkor az UHT-tejek rendszeresen problémát okoznak a piacon, legutóbb a Pennynél volt tüntetés. Ez ellen hogyan lehet fellépni, hogyan tudják segíteni a termelőket, feldolgozókat?

– Induljunk onnan, hogy az UHT-tejerősen érintett volt az importban. Az áfacsökkenés előtt sok import UHT-tej érkezett Magyarországra, és a feketekereskedelemben és áfacsalásokban jelen volt. Az áfacsökkenés hatására az üzletek polcain ma már magyar UHT-tej található. Természetesen előfordulhat olyan túlkapas, ami hátrányos helyzetbe hozhatja a termelőket, de azt láttam – és erre nagyon jó példa a Penny-akció –, hogy a gazdák összefogásával azonnal rendezni lehet a piaci viszonyokat. A Penny néhány nap alatt visszavonulót fűjt, ami óriási siker.

– A napokban tartottak egy agrárkamarai V4-tanácskozást az almáról. Itt is igaz, hogy az összefogás megerősíti a termelőket?

– Az összefogás elengedhetetlen, ezért maximálisan támogatom a termelői együttműködéseket. Úgy lehet megvédeni a legkisebb termelőt is, ha részt vesz egy együttműködésben, mert akkor ő is erőssé válik.

– Igaz ez akkor is, ha az almások önkorlátozást akarnak bevezetni?

– Ezt a lengyelek vetették fel.

– Igen, de pár évre, miután itthon a túltermelés megakadályozása érdekében kivágták az ültetvényeket, nagyon elszomorodtak a szőlészek-borászok. Akkor már nem volt annyira szép dolog az ültetvények felszámolása.

– Agrárminiszterként a fejlesztéseket támogatom, azt, hogy korszerűsítsük az ültetvényeket, telepítsünk újakat, ezáltal a piaci elvárásoknak megfelelő mennyiségű és minőségű terméket tudunk előállítani.

– Maradjunk még az összefogásnál. Idén még nem tört ki a meggyimizéria. Ebben a szektorban is létrejön majd a termelői együttműködés?

– Az hiszem, egyre inkább megértik a gazdák az összefogás erejét, számos példa bizonyítja, hogy együtt sikereket tudnak elérni. Hálával tartozom a gazdáknak azért a támogatásért, amit a kormánynak nyújtanak. Megéreztek, mekkora ereje van annak, ha együttműködnek velünk. Emellett megtapasztalják azt is, hogy a termelői együttműködéseknek is erejük van. Ne felejtjük el, hogy a vidékfejlesztési forrásoknak köszönhetően épülnek és működnek azok a hűtőházak, amelyek segítik majd az összefogásban megtermelt termékek felvásárlását és feldolgozását. A szerződéses kötelezettséget is azért írjuk elő, hogy megakadályozzuk a tavalyihoz hasonló piaci zavarokat. Ez ugyan rövid távú intézkedés, de kiszámíthatóvá teszi a termelők tevékenységét. A hosszabb távú intézkedések közé az ültetvény-korszerűsítési támogatások és az új telepítések tartoznak. Ezt kiegészíti a feldolgozó és az élelmiszeripari kapacitások bővülése. Így kialakul az egyensúly a termelők, a termék mennyisége, a feldolgozó kapacitások és a kereskedelmi láncok igényei között, ezáltal pedig a gazdák biztonságosan és eredményesen dolgozhatnak.

– Térjünk még vissza az állattenyésztési törvényre. Ennek hatására emelkedhetnek itthon az ál-

latlétszámok? Az Agrárgazdasági Kutatóintézet legutóbbi jelentése szerint ugyanis minden állatfajnál csökkentek a vágásszámok.

– Ennél a kérdésnél beszélünk kell tenyészállatról és vágóállatról, a törvény az előbbire vonatkozik. Tenyészállatok tekintetében jól állunk, komoly exportot bonyolítunk, ami reményeim szerint növekszik. Baromfi esetében a Bábolna Tetra hibridet a világ ötven országába exportáljuk, és a libánál is ugyanez a helyzet. Ha pedig megnézzük a keleti és az orosz piacokat, láthatjuk, hogy magyar tenyészállatot keresnek, mert az ottani klímához a Magyarországon kialakított fajták illeszkednek leginkább.

– Mi a helyzet a tojással? Az áruházláncok a napokban jelentették be, hogy köszönik szépen, néhány év múlva nem kérik a ketreces tojást, csak a mélyalmost, ugyanakkor a tojástermelők az elmúlt években komoly beruházásokat valósítottak meg, hogy megfeleljenek az uniós előírásoknak. Ez kibobbott pénz és energia lesz?

– Óriási a felelőtlenség a világban, szélsőséges gondolkodású civil szervezetek olyan igényeket fogalmaznak meg, amelyek kifejezetten a jóléti társadalmak legszűkebb körét érintik. A mi feladatunk megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékkal ellátni a legszélesebb társadalmi rétegeket, nem az elit legszűkebb igényeit kielégíteni. A ketreces termelésből származó tojás a legolcsóbb fehérjeforrás, jelenleg darabonként 30–32 forintba kerül. Ha ezt mélyalmos rendszerben kellene előállítani, az 60–90 forint közötti összegbe kerülne. Így a szegényebb rétegek nem juthatnának hozzá a teljes értékű fehérjeforráshoz, ráadásul a mélyalmos technológia komoly állategészségügyi veszélyekkel is jár, sokkal nagyobb a szalmonellafertőzés veszélye. Ebből is látszik, hogy a társadalmi igények, a fogyasztói szokások rövid időn belül drasztikusan megváltozhatnak, és nekünk most azonnal intézkednünk kell.

Brüsszel cáfolatban írta meg, hogy a vidékfejlesztési források terhére a migránsok vidéki beilleszkedését kívánják támogatni

Ne felejtsük el, a vidékfejlesztési forrásoknak köszönhetően épülnek és működnek azok a hűtőházak, amelyek segítik majd az összefogásban megtermelt termékek felvásárlását és feldolgozását – mondta a miniszter

Fotó: Katona László

– **Hogyan?**

– A minisztériumban abba az irányba indultunk el, hogyan tudjuk támogatni azt a nemesítést, amelynek a végeredménye egy új hibrid fajta lesz, amely mélyalmon is eredményesen termel tojást. Nincs kétségem afelől, hogy a világ errefelé tart.

– **Mindazok ellenére, amit az előbb elmondott?**

– Igen, mert mindennek van egy súlyos következménye, amiről őszintén kell beszélni, noha például az Európai Unió egyelőre nem akar róla tudomást venni. Mi lesz akkor, ha a tojás ára drasztikusan emelkedik a megváltozott technológiai követelmények miatt? Az, hogy Európán kívüli országokból fogunk importálni tojást, olyan álamokból, amelyekre nem vonatko-

zik az állatjóléti előírások zöme, és a technológiai előírások, valamint az állategészségügyi követelmények sem. Azaz tönkretesszük a saját termelőinket, behozunk ellenőrizetlen körülmények közül származó terméket, amivel veszélyeztetjük a fogyasztók egészségét. Kinek az érdeke ez? Ezért szélsőséges csoportoknak tartom a ketreces tartás ellenzőit, amelyek felelőtlen célokért

harcolnak, hiszen azok kifejezetten az elit igényeit szolgálják. De a világ nem csak az elitből áll.

– **Említette az érdekeket. A napokban elítélték a földtörvényünket. Ez kinek az érdekét szolgálhatja, és van-e már rá valamilyen válasz?**

– Tanulmányozzuk az ítélet szövegét, és annak megfelelően a kormány és a minisztérium kialakítja a megfelelő választ. Miniszterként ugyanakkor nem lehet más a feladatom, mint a magyar gazdák érdekeinek védelme és érdekeik érvényre juttatása. Ebben a kérdésben sem lehet más szerepem, csak az, hogy a legvégsőkig küzdjek, küzdjünk azért, hogy minden egyes termőföld minden négyzetcentimétere a magyar gazdák kezébe kerüljön, és ott is maradjon.

– **Az EP-választás előtt a gazdák már hangot adtak a támogatásokkal, pontosabban azok tervezett csökkentésével kapcsolatos véleményüknek. Mi lesz az aláírások sorsa, hogyan lehet őket felhasználni?**

– Ez kellő erőt jelent a tárgyalási pozícióinkban, hiszen a magyar gazdatársadalom összefogott, és egyöntetűen megfogalmazta véleményét, hogy a támogatások szintjéhez nem lehet nyúlni. Ez az üzenet már az aláírásgyűjtés során eljutott a brüsszeli vezetéshez. Próbálták cáfolni, ami a legnagyobb beismerést jelenti. A cáfolatban írták meg, hogy a vidékfejlesztési források terhére a migránsok vidéki beilleszkedését kívánják támogatni. Ez még nagyobb lendületet adott az aláírásgyűjtésnek, hiszen a gazdák érzékelték, hogy tényleg komolyan gondolják azt, hogy elvegyenek for-

rásokat a gazdáktól, és azokat migrációs célokra akarják felhasználni. A gazdák összefogása olyan erőt ad a kormánynak, amivel hatékonyan tudja képviselni a magyar érdekeket a brüsszeli tárgyalóasztalnál.

– **Hogyan áll most az integráció milyen állapotban vannak a termelői összefogások?**

– A baromfi esetében kifejezetten jól működik, szinte teljes, a sertésnél hatvan-hetven százalékos, a húzómarha és a juh esetében viszont van még mit javítani a helyzeten. A kertészetben a primörtermelők szépen szövetkeztek, a gyümölcsstermesztőknél is van előrelépés. A koncentráció elkerülhetetlen folyamat, de a mi érdekünk az, hogy például a sertéságazatban ne csak nagy, öt-tízezres hizlaldák jöjjenek létre, hanem alakuljon sok kicsi, közepes is.

– **Ez egyfajta agrárstratégiaként is felfogható?**

– Az a célunk, hogy megerősödjön a gazdatársadalom, hogy kialakuljon egy erős középréteg, ami megeremti az egyensúlyt környezet és ember között, és fenntartható fejlődést biztosít.

– **Több mint egy éve miniszter. Hogyan értékeli ezt az időszakot?**

– Sikerként könyvelem el a tíz éven keresztüli évi 17 milliárdos öntözésiinfrastruktúra-fejlesztési támogatás elérését. Szép eredmény az új állattenyésztési törvény, és a közös osztatlanról szóló törvényjavaslat is már az asztalon van. Siker, hogy évi ötszázmilliárd forintot tudunk kifizetni a gazdáknak, zavartalanul működik a nemzeti és az uniós források biztosítása. Az együttműködések pedig továbbra is erősítjük, mert a kisebb gazdaságok így válhatnak eredményesebbé. ■